

ادامه از صفحه اول

لرزم بازتعریف ایران‌گرایی در قالب ناسیونالیسم

بزرگ‌ترین نهضت ایرانی پس از استیلای اعراب بر ایران که برای رهایی از بند امویان و جلوگیری از استتخاله و ازدست‌دادن هویت ملی، علیه خلفای مستمر اموی به پا شد و به حکومت اعراب و خلفای اموی پایان بخشید.

ایرانیان که با تاریخ کهربار هزاران ساله خود، در برابر استتخاله و ازدست‌رفتن هویت ملی خویش در برابر بیگانگان و بیگانه‌پرستان سر برنمی‌تافتند، به طور بی‌دری نهضت‌هایی را علیه گروه‌های ایران‌ستیز پایه‌ریزی کردند که به برانداختن بنی‌امیه، برکشیدن بنی‌عباس و استقلال سیاسی ایرانیان انجامید. ایرانیان از دوران دو ق‌ررن ممنوعیت تکلم به زبان ملی پارسی پس از حمله اعراب تا سرکوب قیام‌های خونین جاودانگان ایران‌زمین هیچ‌گاه شعله فروزان ناسیونالیسم ایرانی را در خود خاموش ندیدند.

صفویان این دودمان اصیل ایرانی هم که در سال‌های ۸۸۰ تا ۱۱۱۴ خورشیدی (۱۷۳۶–۱۵۰۱ میلادی) حدوداً به مدت ۲۲۱ سال بر ایران فرمانروایی کردند، نیز با دو عنصر ناسیونالیسم ایرانی و البته تأکید بر تشیع (برای ایجاد تفکیک از پادشاهی سنی عثمانی) توانستند مرزهای جغرافیایی ایران بزرگ ساسانی را پس از ۸۵۰ سال وقفه درگیرا برپا و احیا کنند.

جلوه مفهوم نوین ناسیونالیسم ایرانی یعنی بیداری هویت و تاریخ ایرانی، یعنی جاویدانی و نامیرایی؛ یعنی عشق به مادر در دوران مشروطه متبلور شد. دورانی که ملت ایران و نخبگان جامعه سرخورده از واردادگی پادشاهان بی‌کفایت قاجار و از دست‌رفتن قفقاز و هرات و افغانستان و سلیمانیه و وروارد و کلات و بلوچستان بزرگ و سیستان بزرگ و قیزوز و… از ۱۸۱۳ میلادی و قرارداد شوم گلستان به این سو، نهضتی ایران‌گرایانه و ناسیونالیستی ضداستبدادی و ملت‌گرایانه را بی نهداند؛ نهضتی که بعدها در جریان اشغال ایران به وسیله متفقین در شهریور ۱۳۲۰، در قالب نهضت ضد اشغال پان‌ایرانیم پا گرفت…

نکته تأمل‌برانگیز این است که این علاط مستحکم پیونددهنده ملت ایران مدت‌هاست مورد هجوم اندیشه‌های اینتر ناسیونالیستی جهان‌وطن قرار دارد که آن را با پسوند «افراطی» مورد حمله مداوم قرار می‌دهند. این در حالی است که نخست از آنها باید پرسید مفهوم ناسیونالیسم غیر افراطی چیست؟ آیا این مفهوم همان بی‌تفاوتی و سکوت و جمود و تماشاگر بی‌آزار بودن در برابر دشمنان آب‌وخاک و استقلال و تمامیت سرزمینی ایران نیست؟ راستی چرا جنگ و جان‌فشانی متفقین ازجمله انگلیسی‌ها در جنگ جهانی دوم در برابر حمله آلمان نازی، خوب و باارزش و ستودنی است و فقط ناسیونالیسم از نوع ایرانی‌اش انگ نامطلوب با برحسب افراطی می‌خورد؟!

در مفاهیم روز سیاست بین‌الملل منطقه‌ای و جهانی شکی نباید کرد که تأمین «منافع ملی» حداکثری و «عمق استراتژیک» با مفهوم ناسیونالیسم گره خورده است. نمی‌توان به اصل دوم قانون اساسی که بر «همبستگی ملی» تأکید دارد، اصل سوم و نهم قانون اساسی که بر اهمیت «تمامیت ارضی» پای می‌فشارد و اصل شصت‌وهفتم و هشتادوچهارم قانون اساسی که بر واژه «ملت» یگانه ایران تأکید می‌کند، بدون اعتقاد به ایران‌گرایی و ناسیونالیسم ایرانی پایبند بود. البته این رویکرد در رسانه ملی چندان اهمیتی ندارد؛ چراکه صداوسیما در سباستی عجیب و غیر قابل دفاع، همواره از ذکر واژه «ملت ایران» در برنامه‌های مختلف فرهنگی، سیاسی و حتی ورزشی برهیز می‌کند و واژه «مردم ایران» را به کار می‌برد؛ درحالی‌که این کار در برنامه‌های پربیننده بارها به چشم خورده؛ حتی در خبر پیام تسلیت اخیر افغانستانی‌ها در صداوسیما هم اعلام شد «پیام تسلیت ملت افغانستان به مردم ایران»!

شکی نمی‌توان داشت که بازگشت به مفهوم ناسیونالیسم ایرانی و ایران‌گرایی در میان ملت و مسئولان ایرانی، تنها راهی است که می‌تواند ایران را از شرایط فعلی عبور دهد که با تأکید بر حفظ تمامیت ارضی و همبستگی ملی، تعامل سازنده و صلح‌آمیز را بر پایه هم‌گرایی منطقه‌ای با کشورهای هم‌تبار قفقاز و وروارد و شرق و غرب و جنوب ایران، رقم بزند تا توسعه‌ای پایدار و سازنده و همه‌جانبه را نه‌تنها برای ایران؛ بلکه برای کل منطقه به دنبال داشته باشد. این است تفاوت مفهوم ایران‌گرایی و ناسیونالیسم سازنده ایرانی با مفهوم مجعول ناسیونالیسم افراطی.

«استادیار دانشگاه و پژوهشگر فرهنگی و ژئوپلیتیک

مسئول اسقاط غیرعمدی هواییمای اوکراینی

با مذاکره با خلبان، تغییر مسیر پروازی با فرود در نزدیک‌ترین فرودگاه محل درخواست قرار می‌گرفت که البته در حادثه اخیر ضروری است که بر مبنای معاهده شیکاگو به این موضوعات از سوی مراجع ذی‌صلاح رسیدگی شود؛ بالاخص اینکه در مبنای ضمیمه شماره ۱۱ معاهده شیکاگو، مسئولان خدمات ترافیک هوایی باید ارتباط نزدیکی با واحدهای نظامی داشته باشند و مجرای مشترکی برای ارائه و اخذ اطلاعات پروازی و دیگر اطلاعات مربوط به پرواز هواییماهای مسافری از سوی واحدهای نظامی وجود داشته باشد.

پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری؛ در پی نتایج تحقیقات ستاد کل نیروهای مسلح درباره سقوط هواییمای مسافربری اوکراینی، مقام معظم رهبری در پیامی با ابراز همدردی عمیق و مجدداً با خانواده‌های داغدار، ستاد کل نیروهای مسلح را مأمور پیگیری کوتاهی‌ها یا تقصیرهای احتمالی در این حادثه و مراقبت برای عدم امکان تکرار چنین سانحه‌ای کردند.

متن پیام مقام معظم رهبری به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

با اطلاع از نتایج تحقیقات ستاد کل دربارۀ ی حادثۀ ی هواییمای مسافربری اوکراینی و اثبات دخالت خطای انسانی در آن، مصیبت درگذشت جان‌باختگان این حادثۀ ی اندوه‌بار برای این‌جانب بسیار

شرق: روز گذشته ستاد کل نیروهای مسلح درباره علت سقوط هواییمای مسافربری خطوط هوایی اوکراین، در اطلاعاتیه‌ای خبر داد که آن هوپیما براثر خطای انسانی مورد اصابت قرار گرفت و سقوط کرد. به گزارش «تسنیم»، در این اطلاعیه آمده است: «درپی وقوع حادثه دلخراش سقوط یک فروند هواییمای مسافربری بوئینگ ۷۳۷ خطوط هوایی کشور اوکراین در اولین ساعات صبح چهارشنبه ۹۸/۱۰/۱۸ و در بحبوحه تهاجم موشکی به پایگاه آمریکای جنایتکار و احتمال تأثیر اقدامات نظامی در این حادثه، ستاد کل نیروهای مسلح بلافاصله به‌منظور بررسی این احتمال اقدام به تشکیل هیئت بازرسی متشکل از کارشناسان فنی و عملیاتی، متعلق از سازمان هواییملی کشوری نمود که نتایج بررسی شبانه‌روزی و دقیق این هیئت به استحضار ملت

شریف ایران می‌رسد: ۱- درپی تهدیدهای رئیس‌جمهور و فرماندهان نظامی آمریکای جنایتکار مبنی بر هدف قراردادن تعداد زیادی از اهداف در خاک جمهوری اسلامی ایران در صورت انجام عملیات متقابل و نظر به افزایش بی‌سابقه تحرکات هوایی در منطقه، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به‌منظور پاسخ‌گویی به تهدیدات احتمالی در بالاترین سطح آماده‌باش قرار گرفتند. ۲- در ساعات پس از انجام عملیات موشکی، پروازهای جنگی نیروهای ترویرست آمریکایی در پیرامون کشور افزایش یافته و برخی اخبار نیز از مشاهده اهداف هوایی به‌سمت مراکز راهبردی در کشور به واحدهای دفاعی واصل و اهداف متعددی در برخی صفحات رادار مشاهده شد که موجب حساسیت بیشتر در مجموعه‌های پدافند هوایی گردیده است. ۳- در چنین شرایط حساس و بحرانی، پرواز شماره۷۵۲ خطوط هوایی اوکراین از فرودگاه امام خمینی(ره) حرکت نموده و در هنگام برخش، کاملاً در حالت نزدیک‌شونده به یک مرکز حساس نظامی سپاه و در ارتفاع و شکل پروازی یک هدف متخاصم قرار می‌گیرد که در این شرایط براثر بروز خطای انسانی و به‌صورت غیرعمد، هواییمای مذکور مورد اصابت قرار گرفته که متأسفانه موجب به‌شهادت‌رسیدن جمعی از هم‌وطنان عزیز و جان‌باختن

شرق: دولت چه زمانی از علت حادثه سقوط هوایما مطلع شد؟

علیرضا معزی، معاون ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتر رئیس‌جمهوری، دیروز بلافاصله بعد از بیانیه حسن روحانی درباره فاجعه سقوط هوایما در توییته نوشت: «تا عصر جمعه، آنچه برای رئیس‌جمهور قطعیت داشت منحصر به اطلاعات فنی بود و گزارش ستاد کل نیروهای مسلح، عصر دیروز به رئیس‌جمهور ارائه شد. بلافاصله جلسات مرتبط از جمله جلسه شبانه شورای‌عالی امنیت ملی تشکیل شد؛ دولت چه زمانی از علت حادثه سقوط هوایما مطلع شد؟ علیرضا معزی، معاون ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتر رئیس‌جمهوری، دیروز بلافاصله بعد از بیانیه حسن روحانی درباره فاجعه سقوط هوایما در توییته نوشت: «تا عصر جمعه، آنچه برای رئیس‌جمهور قطعیت داشت منحصر به اطلاعات فنی بود و گزارش ستاد کل نیروهای مسلح، عصر دیروز به رئیس‌جمهور ارائه شد. بلافاصله جلسات مرتبط از جمله جلسه شبانه شورای‌عالی امنیت ملی تشکیل شد؛

سیاست

دستور مقام معظم رهبری به ستاد کل نیروهای مسلح در پی سقوط هواییمای مسافربری اوکراینی

لرزم پیگیری کوتاهی‌ها یا تقصیرهای احتمالی و مراقبت از عدم تکرار

سنگین‌تر شد. لازم میدانم اولاً به خانواده‌های معظم این عزیزان بار دیگر همدردی عمیق و تسلیت صمیمانه‌ی خود را ابراز کنم و از خداوند متعال برای آنان درباری و آرامش روحی و قلبی تمنا نمایم. ثانیاً به ستاد کل نیروهای مسلح مؤکداً درباره‌ی پیگیری کوتاهی‌ها یا تقصیرهای احتمالی در این حادثه‌ی دردناک سفارش کنم. ثالثاً مراقبت و پیگیری‌های لازم برای عدم امکان تکرار چنین سانحه‌ای را از مدیران مقامات ذی‌ربط مطالبه نمایم.

پروردگار عزیز و کریم به درگذشتگان لطف و رحمت و به داغداران صبر و اجر عنایت فرماید.

سیدعلی خامنه‌ای
۲۱ دی ۱۳۹۸

فرمانده هوافضای سپاه در تشریح علت سقوط هواییمای اوکراینی؛

همه مسئولیت این کار را می‌پذیریم

ستاد کل نیروهای مسلح؛ هواییمای مسافربری اوکراین براثر خطای انسانی مورد اصابت قرار گرفته است

تعدادی از اتباع خارجی می‌گرد.

۴- ستادکل نیروهای مسلح ضمن عرض تسلیت و اظهار همدردی با خانواده‌های داغدار هم‌وطن و جان‌باختگان اتباع سایر کشورها و عذرخواهی به‌خاطر خطای انسانی پیش‌آمده، اطمینان کامل می‌دهد با پیگیری انجام اصلاحات اساسی در فرایندهای عملیاتی در سطح نیروهای مسلح امکان تکرار این‌گونه خطاها را غیرممکن ساخته و بلافاصله مقصر آن را به سازمان قضائی نیروهای مسلح معرفی نماید تا با خطاهای صورت‌گرفته برخورد قانونی صورت گیرد. ۵- همچنین ابلاغ گردید تا در اسرع وقت مسئولین مربوطه در سپاه حضور در رسانه ملی توضیحات مشروحی را به مردم شریف ارائه نمایند».

ساعتی بعد از این اطلاعیه سردار امیرعلی حاجی‌زاده، فرمانده هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، در نشست خبری خود درباره علل سقوط هواییمای اوکراینی گفت: «بعد از شنیدن این خبر در غرب کشور، پس از اجرای عملیات نظامی علیه پایگاه‌های آمریکایی و زمانی که اطمینان پیدا کردم که این اتفاق افتاده آرزوی مرگ کردم. ما یک عمر خودمان را پیش‌مرگ مردم کردیم و امروز هم آبرویمان را با خدا معامله می‌کنیم و در شرایط سخت مقابل دوربین‌ها حاضر می‌شویم». حاجی‌زاده تأکید کرد: «ارزایی‌ها و بررسی‌های این حادثه ازسوی ستادهای بالاتر و مجموعه قوه قضائیه ان‌شالله انجام و اطلاعات کامل می‌شود و همین ابتدا باید بگویم که ما گردنمان از مو باریک‌تر است». فرمانده هوافضای سپاه تصریح کرد که همه مسئولیت‌های این کار را می‌پذیریم و هرگونه تصمیمی مسئولان بگیرند ما مطیع اجرای آن هستیم».

حاجی‌زاده در تشریح جزئیات این حادثه گفت: «بیش از یک هفته شرایط منطقه و التهابات آن خیلی بیشتر از ابتدای انقلاب تاکنون بوده است و امکان درگیری بسیار بالا بود و هیچ‌وقت شاهد چنین شرایطی نبودیم. هم آمریکایی‌ها در آماده‌باش صددرصد بودند و هم ما». او افزود: «آنان تهدید کرده بودند که ۵۲ نقطه از ما می‌زنند و در همین راستا همه یگان‌های پدافندی

دولت کجای فاجعه سقوط پرواز ۷۵۲ بود؟

آشنا: «ما –را– گول خوردیم»

و بیانیه ایشان نیز در ساعات پایانی دیشب آماده بود و پس از اطلاعیه ستاد کل منتشر شد». پیش از این حسن روحانی درباره موضوع افزایش

مسئبان این اشتباه نابخشودنی مورد پیگرد قانونی قرار بگیرند

علیه ملت ایران پس از شهادت سردار قاسم سلیمانی و به منظور دفاع در برابر حملات احتمالی ارتش آمریکا، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در آماده‌باش صددرصد قرار داشتند که متأسفانه خطای انسانی و شلیک اشتباه، به یک فاجعه بزرگ منجر شد و ده‌ها انسان بی‌گناه قربانی شدند. جمهوری اسلامی ایران از این اشتباه فاجعه‌بار بسیار متأسف است و اینجانب از سوی جمهوری اسلامی ایران به خانواده‌های قربانیان این فاجعه دردناک، عمیقاً تسلیت عرض می‌کنم و به کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط دستور می‌دهم که تمامی اقدامات لازم را برای احراز، همدردی و دلجویی از ایشان با عمل آورند. همچنین ضمن ابراز تأسف شدید، همدردی دولت ایران را به ملت‌ها، دولت‌ها و خانواده‌های قربانیان غیرایرانی تقدیم می‌نمایم. وزارت امور خارجه،

از در خواست استعفا تا عزم استیضاح

توهین به مردم شوم کبی بی‌اعتمادی به گزارش‌های حوادث را در پی داشت. شهدهای این فاجعه اسفناک مظلومیت مضاعف پیدا کردند و داغ خانواده‌های مصیبت‌دیده افزون شد. محاکمه و مجازات مسببان و عاملان این فاجعه مورد مطالبه است». ازین‌رفتن اعتماد عمومی در واکنش دیگر نماینده‌ها هم دیده می‌شد. عبدالکریم حسین‌زاده، نایب‌رئیس فرانکسیون امید، در همین زمینه نوشت: «از جهارشنبه تا صبح شنبه کسی از حقیقت خبر نداشته که بعد از سه روز تکذیب، خبر اعلام شود». او نوشت که «جامعه‌را این‌گونه به بازی دروغ‌گویی می‌گیرند و لابد انتظار دارید که حرف‌های‌تان مورد قبول افکار عمومی قرار بگیرد؟». نماینده نقده تأکید کرد که «همه افرادی که در این سه روز به پنهان‌کاری درباره فاجعه هواییمای اوکراینی مشغول بودند، باید از خجالت آب شوند و

عکس: پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری

خبر

رئیس‌فرانکسیون‌مستقلین:

مجلس قطعا با این موضوع برخورد خواهد کرد

● **ایسنا:** غلامعلی جعفرزاده‌ایمن‌آبادی، رئیس فرانکسیون مستقلین مجلس، با اشاره به سقوط هواییمای اوکراینی گفت: مگر نمی‌شد در زمانی که کشور آماده‌باش ضدحمله بود، فرودگاه‌ها را تعطیل می‌کردند و جلوی پروازهای ورودی و خروجی را می‌گرفتند؟ نماینده مردم رشت در مجلس افزود: چند روز است در صداوسیما کسانی که اطلاعات پروازی ندارند دراین‌باره حرف زدند، حالا هم دست به توجیه می‌زنند. به‌هرحال این هواییمای مسافربری بوده و میرش مشخص بوده، این توجیه‌ها اعصاب مردم را خراب کرده است. جعفرزاده تأکید کرد: مجلس قطعا با این موضوع برخورد خواهد کرد. ما تعارفی نداریم و این‌طور نیست که چون اواخر عمر مجلس است، در این موضوع جدی نباشیم. قطعا باید با متخلفان و کسانی که قصور کردند و اعصاب و روان و زندگی مردم را به‌هم ریختند و سرمایه اجتماعی را از بین بردند برخورد شود.

انصاری:

با افراد خاطی طبق مقررات برخورد شود

● **ایسنا:** مجید انصاری در واکنش به بروز خطای انسانی توسط ستاد کل نیروهای مسلح در حادثه سقوط هواییمای مسافربری اوکراین گفت: اگر مسئولان برای بررسی موضوع سقوط هواییمای مذکور نیاز به زمان داشتند، باید اطلاع‌رسانی می‌کردند. اولاً موظف بودند با فاصله کم از زمان سقوط هوایما نتیجه را اعلام کنند و ثانیاً خیلی صریح و شفاف باید با پذیرش تقصیر از همه مردم عذرخواهی می‌کردند، نه‌اینکه در صداوسیما برخی مسئولان به طور کلی حتی فرضیه هدف قرارگرفتن هوایما توسط موشک را هم رد کنند. او افزود: اصل مسئله به‌هیچ‌وجه قابل گذشت و مسامحه نیست؛ از سوی دیگر هم نحوه اطلاع‌رسانی و برخورد با این موضوع هم قابل گذشت نیست. این فعال سیاسی گفت: باید با قاطعیت درباره هر دو مسئله؛ یعنی مسئبان سقوط هوایما و مسببان اطلاع ناقص رسیدگی شود؛ با افراد خاطی طبق مقررات برخورد شود و مجازات شوند تا حداقل اعتماد مخدوش‌شده جامعه ترمیم شود.

محمدصدر درواکنش به علت سقوط هواییمای اوکراینی:

چرا واقعیت آن‌طور که بایدو شاید به مردم گفته نشد؟

● **جماران:** سیدمحمد صدر، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، در واکنش به اشتباه پدافند در شلیک به هواییمای اوکراینی گفت: «حتما به‌خاطر اشتباه صورت‌گرفته باید برخوردی جدی صورت بگیرد». وی افزود: «چرا واقعیت آن‌طور که بایدو شاید از ابتدا به مردم گفته نشد؟ حکومت ما جمهوری اسلامی است و لازمه اسلامی‌بودن، صداقت، درستی و راستی است. اینکه شلیک به سوی این هوایما تکذیب می‌شود و سرانجام اعلام می‌شود که به اشتباه صورت گرفته است بسیار باعث تأسف است».

این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام معتقد است وقتی قرار است به پایگاه آمریکا در عراق حمله موشکی شود، باید همه پروازها لغو می‌شد. این هم اشتباه بزرگی است و مسئولان باید دراین‌باره به مردم توضیحات بیشتری بدهند. در هر حادثه بسیار تأسف‌آور، جاسوز و ناراحت‌کننده است. صدر گفت: «از همه این قضایا مهم‌تر این است که بررسی‌شود که چرا اصلاً چنین اتفاقی می‌افتد؟ اینجا مشخص است که مدیریت این سیستم کاملاً مشکل و مسئله دارد و باید از تکرار چنین اتفاقاتی که منجر به جان‌باختن جان تعداد زیادی از هم‌وطنان ما و نخبگان کشور می‌شود جلوگیری کرد». این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در پایان گفت: «نمی‌دانم مسئول مستقیم اشتباه صورت‌گرفته چه کسی است و آیا یک نفر یا چند نفر مسئول مستقیم آن بوده‌اند. هرچند بحث استعفا مطرح است، اما قضیه نباید نمایشی باشد، بلکه باید به صورت جدی از تکرار این قضایا جلوگیری کرد».

مرعشی:

مسئبان باید حتما استعفا دهند یا برکنار شوند

● **ایسنا:** حسین مرعشی با انتقاد از اعلام با تأخیر علت سقوط هواییمای اوکراینی گفت: اینکه گفته شود خطای انسانی موجب شلیک به این هوایما شده است، گفایت نمی‌کند. امنیت مسافران این پرواز باید تأمین می‌شد. به‌هرحال جان انسان‌های بی‌گناه در این اتفاق گرفته شده است. او افزود: آنها اگر اطلاع داشتند این مسئله را رد نمی‌کردند و اطلاعیه مقدماتی داده می‌شد تا بررسی‌های کامل انجام شود. اطلاعیه‌ای که امروز صبح داده شد، بر از اشکال بود. پرده‌پوشی و پنهان‌کاری کار بسیار زنده و ناپسندی بود. نیروهای مسلح چهار ساعت پیش از انجام عملیات علیه نیروهای آمریکایی در عراق، دولت عراق را در جریان گذاشته بودند. آیا نمی‌شد به سازمان هواییمای اعلام می‌کردند که در این ساعات پروازی در تهران انجام نشود؟ مرعشی ادامه داد: مسببان این اتفاق ناگوار باید حتما استعفا دهند و اگر استعفا ندهند، برکنار شوند و با آنها حتما برخورد شود تا مردم احساس نکنند کشور حساب‌وکتاب ندارد.